

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio II. De primo actu voluntatis prædestinantis qui est voluntas dandi
gloriam electis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

SECTIO II.

De primo actu prædestinationis, qui est voluntas dandi gloriam electis.

His ita generatim præmissis, in quibus nihil est controuersæ, ad singulos illos actus voluntatis explicandos progredior, quos dixi ad prædestinationem requiri, ac primum de intentione finis quatuor video posse controuerti: Primum, an & qualis sit in Deo voluntas dandi gloriam omnibus hominibus. Secundum, an & quale sit in Deo decretum speciale saluandi efficaciter electos. Tertium, an & quid sit in prædestinatione ordo intentionis, & ordo executionis. Quartum, utrum intentio efficax dandi gloriam electis, possit esse vnicus actus cum electione ac preparatione mediorum efficacium.

§. I.

Utrum sit in Deo vera voluntas saluandi omnes homines.

Primum hoc ergo sit, & firmum, ac fixum in hac tota materia fundamentum, quod vnum persuasum fidei cuilibet esse debet, & doctis ac indoctis creberrimè inculcandum est, ita velle Deum verè ac sincerè salutem omnium, vt in nostra omnino potestate sit saluari, vel non saluari, quod præter Lutherum & Caluinum noui quoque dogmatistæ temerè, ac omnino hæreticè negarunt.

Prima dubitatio.

Ratio enim dubit. primum esse potest, quia ex scripturis generalem hanc voluntatem salutis hominū colligere nullo modo possumus, nam locum Apost. 1. ad Timoth. 2. Quo potissimum sententia hæc nititur, qui vult omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire: aliter docet intelligi debere August. Primum de generibus singulorum, non de singulis generum, quia scilicet non quolibet homines Deus vult saluari, sed aliquos ex quolibet hominum genere. Secundum, explicat de his solum qui saluantur, quasi dicat Apostolus neminem saluari, nisi quem saluari Deus voluerit, imò id etiam plures aliæ suadent scripturæ, v. gr. cum dixit Apostolus Rom. 9. Cuius vult miseretur, & quem vult indurat, cum loquitur de vasis, quæ format figulus, alia in honorem, alia in contumeliam, cum refert ibidem & c. 11. ad inscrutabilia iudicia quorundam hominum damnationem aliorum salutem. Denique falsè etiam & immeritò dixisset Christus, se pro mundo non rogare, sed pro iis dumtaxat, quos à Patre accepisset.

Secunda dubitatio ex August.

Secundum, certum est, negatum hoc esse ab August. plurimis locis, præsertim autem l. 4. contra Iulian. c. 8. imò eius argumenta omnia contra Pelagium, & Massilienses, hoc vno niti videntur, quod multorum hominum salutem Deus omninò non velit, ac propterea tam multos in massa corruptionis sine remedio relinqui.

Tertia ex rationibus

Tertium, multis etiam, & efficacissimis id suadetur rationibus. Prima & palmaris est, de pueris abortiuis morientibus in matrum utero, nam illos quomodo vult Deus saluari, quos absque necessario remedio relinquit, non quia nolunt Parentes, sed quia ipse non vult. Secunda de barbaris, qui remoti degunt in syluis canadensibus aut brasiliis. Tertia de ijs, quos excæcare ac indurare Deus dicitur, ac proinde salutem eorum nolle. Quarta si voluntas hæc generalis est inefficax, non est aliud quam simplex complacentia in salute omnium hominum, ergo non aliter vult Deus salutem omnium hominum, quam salutem dæmonum in qua etiam habet sine

Tom. I.

dubio simplicem complacentiam. Quinta, quia non potest Deus salutem illam sincerè velle, ac desiderare, si Iudæ, v. gr. cum videat se posse dare gratiam cui sine dubio consentiret, & conuerteretur, & aliam gratiam, cui videt illum non cooperaturum, eligat ex se ipso gratiam dare illam quæ futura est inutilis, alteram autem quæ futura esset utilis nolit dare. Videtur enim ludicra illa voluntas Dei sub aliqua conditione quam ipse nolit poni, v. gr. saluari pueros si baptizentur, quos tamen in matrum utero mori velit, antequam baptizari possint.

Conclusio affirmans.

Dicendum tamen primum est, Deum habere voluntatem saluandi omnes prorsus homines, quæ non est simplex complacentia, sed vera & sincera intentio & voluntas beneplaciti, antecedens tamen inefficax, & conditionata ex parte obiecti. Ita omnes vnanimiter non scholastici tantum, sed Catholici, vt ostendunt latissime Vasq. disp. 83. Suares, l. 4. cap. 1. & 2. Ruiz disp. 19. & 20. de voluntate Dei.

Scriptura.

Primum enim testatur hoc Deus ipse sapissimè in script. Ezech. 18. Nunquid voluntatis mee, est mors impij dicit Dominus, & non vt conuertatur & viuat. Deinde addit, nolo mortem morientis, reuertimini, & viuite. Matth. 18. Sic non est voluntas ante Patrem vestrum, qui in cælis est, vt pereat vnus de pusillis istis. 2. Petr. 3. Non vult aliquos perire, sed omnes ad penitentiam conuertere. Sed præcipuum est hac in parte Apostoli testimonium 1. ad Timoth. 2. Qui vult omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Quæ verba omninò id euincere quod contendimus latè confirmant Vasq. Ruiz. Petauus l. 10. cap. 4. Et patet ex ipso contextu Apostoli qui hortatur ibi vt oremus pro omnibus hominibus, quia Deus vult omnes homines saluos fieri: & ita interpretantur Apostolum communiter omnes Patres, si vnum excipias Augustinum, qui etiam in hanc consentit interpretationem l. de spiritu & littera cap. 33. vbi docet voluntatem hanc beneficam Dei manere semper inuictam, quia cum liberum non tollat arbitrium, ij qui non credunt experientur potestatem eius in supplicijs cuius in donis misericordiam contempserunt. Eoque modo magistri mentem explicat Prosper ad obiectiones Vincentianas obiect. 2. & 3.

Patres.

Secundum, eandem Dei voluntatem circa salutem omnium etiam reprobatorum agnoscunt omnes Patres, qui, vt dixi, locum Apostoli, sic intelligunt, v. g. Clemens Alexandr. l. 1. Pædagog. docet nihil aliud facere Deum, quam prodesse, & homini Deum in omnibus prodesse, & sua sponte curam gerere, ac sollicitum de illo esse. Eleganter Tertull. l. 2. contra Marcionem c. 11. Bonitas (inquit) Dei prior secundum naturam, seueritas posterior secundum causam, illa ingenua, hæc accedens, illa propria, hæc accommodata, illa edita, hæc adhibita, Quibus adde Prosperum l. de vocatione gentium c. 12. l. 2. c. 5. 7. & 8. alios dabunt plurimos citati Authores.

Rationes.

Tertium, variae quoque rationes idem manifestè probant. Prima, quia si Deus dedit Christum generalem Redemptorem pro salute omnium, voluit etiam salutem omnium, sed Christum esse datum vniuersalissimum Propitiatorem pro omnibus clamant omnes scripturæ, vnus enim Deus (inquit Apostolus citat. loco ad Timoth. rationem reddens cur Deus velit omnes saluos fieri) vnus & mediator Dei, & hominum, homo Christus-Iesus, qui dedit semetipsum redemptionem pro omnibus. De quo argumentum dicam fusiùs 3. P. Secunda, quia error ille qui negat hanc Dei voluntatem, iniuriōssimus Deo est, quem tyranno quolibet facit crudeliorem, qui

R

tot

tot homines eò solum sine creet, vt atrocissimis eos pœnis cruciet: facit Deum authorem peccati, qui enim vult finem, media etiam vult, sine quibus talem finem obtinere nequit, vt vrgebo infra fufius: Deinde reddit diuinas omnes adhortationes, & increpationes vanas omnino, & iniustas, vt quid? enim v. gr. dicitur sapientia prædicare foris, in plateis dare vocem suam, & inuitare omnes ad salutem, quos tamen ad eam peruenire nullo modo vellet. Deinde falsas reddit promissiones omnes Dei, & amorem erga nos suauissimum, sapientia primò, *misereris omnium Domine quia omnia potes, diligis enim omnia quæ sunt, qui amas animas.* Aut quomodo? poneret in manu nostra vitam & mortem. Denique iuxta sententiam illam atrocissimam damnatio reprobis tam initium à Deo habet, quàm salus prædestinati, neque imputari homini potest, quod peccet, & quod damnetur, quod repugnat scripturæ, *perditio tua ex te Israel,* & directè rejicitur in Tridentino, sessione 6. can. 17. Cum enim Deus quemlibet hominem velit damnari, aut saluari, certè quos antecedenter vult non saluari, eos etiam antecedenter vult damnari, qui error est Caluini, vt docebo postea.

Est voluntas beneplaciti.

Dixi secundò, illam Dei voluntatem esse veram, ac propriam voluntatem beneplaciti, non autem signi tantum, & metaphoricam, neque complacentiam solum simplicem, sed intentionem finis omnino liberam, antecedentem tamen conditionatam, & inefficacem ex parte obiecti, quamuis ex parte Dei sit omnino absoluta, & efficax, quæ omnia fusc probant Suares, & Ruiz disp. 20. de Voluntate Dei c. 6. 7. 8. Primò enim quod illa non sit metaphorica solum voluntas quæ dicitur signi, suadent argumenta omnia quæ præposui. Deinde quod non sit simplex tantum complacentia, patet quia Deus non magis vellet hominum salutem quàm Dæmonum. Imò per voluntatem hanc si non esset libera, Deus non ordinasset liberè homines ad gloriam, & demùm ex vi cõplacentia simplicis nulla Deus assumit media, quæ tamen plurima ex vi huius voluntatis assumpsit. Et eam ob causam dixi hanc voluntatem ex parte Dei efficacem & absolutam esse, cum per eam moueatur ad dandas gratias, quamuis semper conditionata maneat ex parte reprobis, cuius vult salutem, modò conuertatur.

Solutio dubitationum.

Ad primam Resp. satis liquere de mente Apostoli ex his quæ dixi, & de interpretatione Augustini, cuius omnia testimonia probant tantum quod Deus licet antecedenti voluntate omnes saluari velit, non hoc tamen vult voluntate consequenti, & efficaci.

Ad secundam Respondeo non alio modo debere intelligi omnes illos Patres, qui videntur negare generalem illam voluntatem saluandi omnes, volunt enim duxat, Deum omnino inæqualiter gratias suas diuidere, nam tametsi sol ille iustitia omnibus oritur hominibus, inæqualiter tamen radios suos spargit, sed ita tamen vt verè ac sincerè omnes illuminet, & trahit ad salutem.

Ad tertiam, Respondeo nihil etiam rationibus illis contra Catholicam veritatem probari, nam de pueris abortiuis & alijs quibus impossibilis est baptisimus, quid dicendum sit, quæst. sequenti disputabitur, vbi dicitur etiam de barbaris & de induratis. Dixi etiam quomodo hæc voluntas non sit complacentia simplex, sed voluntas, ex parte Dei omnino efficax. Quod autem Iudæ det illa tantum auxilia, cum quibus tamen videt illum non consensurum, non impedit quo minus verè illius salutem desideret, quia non stat nisi per eum, vt consentiat, &

conuertatur, tametsi fateor hanc esse abyssum iudiciorum Dei, in qua scrutanda, cauendum, est præcipitium.

S. II.

Qualis sit voluntas in Deo saluandi specia- liter electos.

Exposita generali hac voluntate, quæ omnes homines vniuersalissimè complectitur, difficilius est altera illa Dei benefica voluntas, quæ restringitur specialiter ad solos electos; queritur enim an illa sit, & quale obiectum habeat, quod autem est obiectum in hac materia, quale illa voluntas motuum habeat explicabitur Sect. 5.

Triplex dubitatio.

Ratio ergo dubit. est primò, quia si est in Deo voluntas efficax, & absoluta dandi gloriam electis, sequitur esse omnino impossibile, vt electus excidat à gloria, quia cum decreto Dei absoluto, & efficaci, est inconiungibilis negatio effectus: si verò hæc voluntas est conditionata tantum, certè non differt à voluntate generali salutis omnium hominum, neque sufficere potest vt per eam Deus conferat actu gloriam electo, quia voluntas conditionata quantum est conditionata, nihil ponit in rebus.

Secundò, illa voluntas si est efficax vel includit solum ordinem intentionis, vel præterea dicit ordinem executionis, si primum ergo non est efficax, eo quod præscindat à medijs, & per eam effectus existentiam non habeat: si secundum ergo non est solum intentio, sed etiam electio, loquimur autem hic de sola intentione finis.

Tertiò, illa intentio finis & præparatio medi-orum, vel sunt duo actus, vel vnicus: si duo, intentio illa efficax in se non differt à voluntate inefficaci, si vnicus, ergo intentio finis non causat præparationem, cum ab ea non distinguatur.

Assertio.

Dico secundò, Deus speciale habet decretum dandi gloriam electis, distinctum à voluntate generali dandi gloriam omnibus hominibus; hoc autem decretum formaliter terminatur & expressè ad salutem electorum, & est vera intentio absoluta & efficax formaliter.

Existencia huius decreti.

Prima pars explicat existentiam specialis huius decreti, quæ negari à nemine potest. Nam vt Deus specialiter conferat gloriam vni, quam alteri non conferat, debet habere specialem voluntatem dandi gloriam vni potius quam alteri; nihil enim facit, quod non velit facere, & nihil in tempore vult, quod ab æterno non voluerit: Sed Deus dat in tempore gloriam electis, quam non confert omnibus, ergo habet decretum speciale illam dandi, & illa est specialis complacentia, dilectio, electio, propositum, amor, donum siue pœnitentia.

Obiectum eius.

Secunda pars explicat obiectum immediatum huius voluntatis, siue illa sit simpliciter absoluta excludens omnem conditionem etiam virtualem, & tunc illa (vt statim dicitur) non terminatur immediate nisi ad gloriam, & præsupponit præparationem medi-orum efficaciam, imò & meritum etiam præuisionem vt probabitur; siue illa voluntas sit quidem formaliter & expressè absoluta & efficax, sed virtualiter conditionata, & tunc terminatur ad ipsam gloriam simul & ad gratias, & ad merita, in quo consistit tota resolutio controuersia huius obiecti.

Tertia pars explicat modum quo Deus decernit hanc gloriam, primò enim est vera voluntas beneplaciti, non autem signi, *complacuit Patri nostro dare vobis regnum.* Secundò, est simpliciter efficax, etiam illa quæ vult gloriam sub conditione virtuali; quia illa

Quale illud sit.

illa voluntas est simpliciter efficax, quæ assumit media efficacia; non enim aliter distinguuntur hæ duæ voluntates efficax & inefficax quàm per media efficacia & inefficacia, ergo voluntas etiam illa quæ dicitur conditionata virtualiter, est simpliciter efficax, atque aded absoluta est, alioqui non haberet effectum.

Ad primam enim Resp. explicandum inferius esse quomodo sit impossibile, vt electus consequenter, & ex suppositione, quod sit electus excidat à gloria antecedenter autem non sit impossibile: cum autem electio illa duplex, vel includat, vel præsupponat determinationem voluntatis liberam, sequitur omnino quod libertas nullum hinc detrimentum accipiat vt latius postea dicitur, ac tamen ea voluntas sit conditionata virtualiter, differt tamen magnoperè à generali voluntate saluandi omnes homines, quæ conditionata est formaliter, & simpliciter inefficax.

Ad secundam, & tertiam, vt dicam venio ad duo posteriora puncta quæ proposui, quod totum, vt patet prædestinationis mysterium complectitur cum eo quod mox dixi de duplici electione ad gloriam.

§. III.

An & quomodo in voluntate prædestinante ad gloriam, dari possit ordo intentionis, & ordo executionis.

Status
contro-
uersus.

NON est dubium, quin sit in Deo prædestinante ad gloriam intentio interna per quam vult finem per media efficacia, & executio externa illius voluntatis internæ; tribuit enim media, & confert gloriam. Sed difficultas est, vtrum duplex in Deo distinguatur voluntas dandi gloriam electis, altera intendens gloriam, altera exequens: prima dicitur ordo intentionis, secunda ordo executionis, qui uterque sit intra Deum, an verò ille ordo executionis non sit aliud quàm operatio externa omnipotentia vt censet Vasques.

Triplex
dubitatio.

Ratio enim dubit. primò est, quia si executio est in ipsa voluntate, non autem operatio sola omnipotentia sequitur quod intentio non est aliud quàm decretum decreti, id est voluntas quæ decernat decernere, hoc autem absurdum est, quia primum illud decretum intendens finem & media, sufficiens est ad applicandam omnipotentiam ad opus, ergo executio non est aliud quàm operatio externa omnipotentia. Maior euidentia est, nam intentio est decretum executionis, quæ per te decretum est voluntatis, ergo intentio est decretum decreti.

Secundò, illi actus nullo modo distinguuntur qui ne habent diuersa obiecta materialia, neque diuersa motiua formalia, ordo intentionis, & ordo executionis si est internus Deo prædestinanti, neque habent diuersa obiecta materialia, neque diuersa obiecta formalia, ergo illi nullo modo distinguuntur debent. Probatur minor, nam primò, quod non differant obiectis materialibus probatur; implicat enim vt Deus exequatur aliquid nisi quod intenderit exequi, ergo nullum est obiectum volitum per ordinem executionis, quod non sit volitum per ordinem intentionis, quo eodem argumento probatur illas voluntates non differre motiuis formalibus, quia propter illud Deus omnia exequitur, propter quod intendit illa exequi, alioqui aliter res faceret, quàm intenderet facere, quod esset, Deum facere aliquid, præter, aut contra suam intentionem, quo nihil dici potest absurdius. Imò motiui propter quod voluntas exequitur aliquid, est illud ipsum quod causat intentionem finis, seu illud ipsum propter quod mouet, vt

velim finem assequi, ergo implicat vt voluntas exequens habeat aliquod motiuium, per quod voluntas non moueatur ad intendendum.

Tertiò, si ponuntur duo illi ordines in Deo, illi vel necessario sunt distincti, vel non sunt distincti; primum dici non potest, quia per illud decretum quo Deus vult finem & eligit media efficaciter, omnipotentia sufficienter applicatur ad opus. Neque secundum, quia ordo intentionis, & ordo executionis habent diuersa munia & diuersos conceptus, vnus esse potest sine altero, & habent prædicata contradictoria, nam executio vt sic applicat potentiam externam ad opus quod non facit intentio, vt sic, aliud est velle finem, aliud potentiam applicare ad opus, ergo illi ordines habent diuersa munia & diuersos conceptus. Ordo intentionis æternus est in Deo, applicatio autem omnipotentia & voluntas applicans sunt solum in tempore.

Dico tertiò, in voluntate Dei prædestinante aliquos ad gloriam, admittere necessario debet ordo intentionis, & ordo executionis, qui ordines licet in voluntate Dei sæpè distingui possint obiectis saltem materialibus, in prædestinatione tamen ad gloriam nullo modo distinguuntur nisi ad summum connotatis.

Prima pars asserit vtrumque illum ordinem esse in Deo, quod probatur, quia Deus est agens intellectuale perfectissimè operans propter finem, ergo necesse est vt efficaciter intendat finem, & eligat media; deinde verò necesse est, vt per actum voluntatis applicetur omnipotentia ad operationem & executionem mediorum quibus finis obtineri potest, sed hoc est dari ordinem intentionis, & ordinem executionis, ergo ille duplex ordo datur in voluntate Dei prædestinante, non autem solus ordo intentionis, vt existimat Vasques, ego autem cum Suare, Arrubale, ac aliis, ostendo etiam in ipsa voluntate dari ordinem executionis, quia vt agens intellectuale actu operetur, per potentiam exequentem debet habere actum quo applicetur potentia exequens ad operationem, ille actus est aliquo modo diuersus ab intentione finis, qui potest intendi antequam assumantur media, ergo etiam in voluntate datur ordo executionis.

Existencia
horum or-
dinum.

Secunda pars explicat distinctionem vtriusque huius ordinis propriam, in qua tota est difficultas huius materie; non enim possunt illi ordines differre nisi vel obiectis materialibus, ita vt vnus ordo prosequatur aliquid, quod non prosequatur alter, vel obiectis formalibus, vel connotatis, primò igitur Salazar putat differre ordines istos in eo quod per ordinem intentionis Deus non aliud velit, quàm existentiam finis, non attendendo eius productionem, per ordinem autem executionis velit actionem ipsam productiuam finis, sed hoc est difficile, quia ipsamet actio productiua finis, potest esse finis partialis; deinde actio productiua finis est vnum ex illis medijs, quæ includit efficax intentio finis, vt statim dicam. Neque multum alij differunt à Salazare qui putant, Deum per ordinem intentionis velle finem, & illa omnia media quæ sunt immediata, & sine quibus obtineri non potest finis: per ordinem executionis velle illa, sine quibus obtineri potest finis. Et hoc etiam dici nequit, nam ad ordinem executionis pertinent etiam media immediata, & necessaria, alioqui Deus non exequitur totum quod intendit, nam intendit media necessaria, quæ tamen non exequitur, si non pertinent ad ordinem executionis: & hoc præcipue verum est de medijs moralibus, quæ non causant nisi mouendo voluntatem ad efficacem intentionem

Eorum di-
stinctio.

nem finis, ergo intentio finis necessarîo includit voluntatem efficacem mediorum illorum moralium, sine quibus tamen posset obtineri finis, ergo ordo intentionis includit etiam media remotiora, & ad finem non necessaria. Eodem recidere videtur altera illa explicatio quæ placet cuidam recentiori, quod per ordinem intentionis Deus velit directè finem, indirectè autem productionem eius & reliqua media, per ordinem executionis Deus velit, directè productionem finis, & reliqua media, finem autem ipsum indirectè, quod licet bonum sensum habere possit adhuc tamen est difficile, quia voluntas directæ mediorum est etiam volitio directæ finis, propter quæ volo media, imò si media sint moralia, intentio finis etiam directè illa includit, cum non velim finem nisi per talia media. Secundo igitur Suares pucat duos istos ordines differre motiuis & obiectis formalibus, quod v. g. voluntas intendens gloriam electis non habeat aliud motiuum quàm Dei bonitatem & misericordiam, ex qua sola velit illam gloriam, voluntatem autem exequentem, in eandem gloriam ferri ut dandam propter merita, quod infra fusè rejicietur, quia si ordo ille intentionis, est decretum efficax & absolutum, gloria electi necessarîo ex vi illius futura est, ergo implicat ut illa detur postea ex meritis, quia existeret etiam si nulla essent merita electi. Vnde addit Suares aliud discrimen, quod nimirum ordo intentionis feratur in obiectum ut amabile secundum se, ordo executionis in obiectum ut amabile per omnipotentiam. Sed hoc etiam non satisfacit, quia intentio efficax, fertur in obiectum etiam ut factibile per omnipotentiam. His igitur omnibus reiectis

Differunt
semper
connotatis

Statuendum videtur primò, quod ordo intentionis, & ordo executionis semper differunt saltem connotatiue, eo quod ordo intentionis sit tota series actuum voluntatis, quibus fertur in finem & media, propterea præcedit actualem applicationem omnipotentiam, ordo autem executionis sit eadem tota series actuum, propterea connotant actualem vel certè futuram applicationem omnipotentiam ad opus. Ratio est, quia voluntas intendens finem, & media, non necessarîo differt à voluntate exequente, si per solam voluntatem efficacem quæ decernit finem & media, possit potentia exequens applicari ad operandum, potest autem etiam in nobis; si enim perseveret intentio efficax, quo tempore volo exequi, certè illa sufficit ad explanationem potentiam agentis, idè etiam in nobis usus actiuus non necessarîo differt realiter ab intentione, & electione.

Aliquando
etiam ob-
iectis ma-
terialibus.

Statuendum est secundo, quod ordo intentionis & ordo electionis possunt aliquando habere diuersa obiecta materialia saltem explicite, quamuis ordo intentionis semper implicite ac confusè includat omnia quæ reperiuntur necessarîo in ordine executionis. Ratio est quia potest aliquando Deus efficaciter & absolutè velle aliquem finem, ut obtinendum per aliqua media quæcunque tandem illa sint, adè ut velit talem finem etiam si non esset obtinendus per talia media, v. g. vult Christum existere per aliquam actionem & ex aliqua Matre, ita ut quamuis non esset futura, talis actio neque talis mater, vellet tamen existere Christum. Tunc enim ut videtur ordo intentionis includit finem determinatè, media verò non includit nisi confusè solam ac indeterminatè: ordo autem executionis includit determinatè talem actionem, & talem Matrem, igitur ordo intentionis aliquando non versatur determinatè circa id totum, circa quod determinatè versatur ordo executionis, & hoc accidit quoties Deus vult finem absolutè, sine respectu ad certa quædam media; tunc enim per rationem duo signa licet distinguere,

unum in quo Deus velit finem per aliqua media, alterum in quo ex tali voluntate progrediatur ad talia & talia media sumenda potius quàm alia, tunc prior illa voluntas appellatur ordo intentionis, posterior ordo executionis, quia exequitur decretum de fine obtinendo & differunt illi ordines inter se obiectis materialibus explicite consideratis.

Statuendum tertio est, aliquando ordinem intentionis versari etiam explicite circa omnia obiecta materialia, circa quæ versatur ordo executionis, quia explicite includit voluntatem finis, & omnium mediorum, circa quæ versatur ordo executionis, quoties Deus ita vult absolutè finem ut obtinendum per talia media, ut nolle illum nisi esset obtinendus per talia media, & talia media non vult nisi ob talem finem, tunc enim in ordine executionis nullum est obiectum volitum, quod non sit volitum in ordine intentionis, v. g. sapè infra dicturi sumus, quod Deus non præparat gratias nisi propter gloriam, & gloriam non vult dare nisi obtinendam per tales gratias, & hoc esse maxime necessarium, quando media quæ ad finem assumuntur sunt moralia & causæ meritoria finis, mouentes voluntatem non tantum ad dandum finem, sed etiam ad eius intentionem. De motiuo formali vtriusque ordinis quomodo illud non possit esse diuersum difficultas est propria sectionis quintæ. Vnde

Non ta-
men sem-
per.

Statuendum est quarto, quod ordo intentionis est illa series actuum voluntatis quibus Deus vult finem determinatè, media verò aliquando determinatè, aliquando confusè tantum: in prædestinatione autem etiam determinatè vult media per ordinem intentionis ut probabitur. Ordo executionis est series illa actuum voluntatis quibus vult finem, & media applicando potentiam exequentem ad operationem mediorum & assequutionem finis.

Series
vtriusque
ordinis.

Ad primam Resp. intentionem esse decretum efficax imperandi omnia quæ necessaria sunt ad finem, atque adè concedo intentionem aliquando esse decretum imperans, decretum applicans omnipotentiam, quando scilicet non versatur circa media nisi confusè, aliquando autem non esse decretum decreti, sed esse ipsum decretum applicans, quoties intentio versatur circa media distinctè; tunc enim decretum intendens finem, & media, ipsam etiam applicat omnipotentiam.

Solutio
dubitatio-
num.

Ad secundam, de distinctione obiectorum satis ex dictis liquet.

Ad tertiam de distinctione istorum ordinum patet etiam illos distinguere saltem connotatiue, quamuis etiam aliquando distinguantur obiectis materialibus, licet in prædestinatione illi non distinguantur nisi connotatis ut probabitur.

§. IV.

Verum intentio efficax dandi gloriam electis, sit necessarîo actus distinctus à voluntate præparante media.

Hæc etiam difficultas, maximi ad negotium prædestinationis est momenti, & in disputatione de voluntate Dei huc remissa est. Intendit enim Deus sine dubio efficaciter finem quem assequitur, & ex pluribus medijs, præmissâ consultatione media eligit, quæ ad illum obtinendum sunt necessaria, quorum alia immediatè attingunt finem, alia sunt ab illo remotiora; sunt igitur in Deo simplex amor, intentio efficax, consultatio, electio, consensus, &c.

Status
quæstionis

Difficultas autem est, utrum voluntas illa quæ Deus efficaciter vult finem, v. g. gloriam & voluntas quæ ex fine

fine sic amato eligit media necessario sunt duo actus saltem distincti per rationem, an verò vnicus simplex actus indiuisibiliter attingat, aut saltem attingere possit & finem & media.

Prima dubitatio.

Ratio dubit. primò est, quia causa & effectus realiter distinguuntur, sed intentio finis causat electionem mediorum; nam media vt media propter finem tantum volita sunt, finis autem propter se volitus est, ergo intentio dandi gloriam necessario distinguitur ab electione mediorum. Neque dicas electionem mediorum non causari ab intentione finis sed à bonitate finis. Contra enim in isto, bonitas obiectiua finis non causat electionem, nisi mediâ causalitate finis qui est amor finis; nam finis est id propter cuius amorem volumus media, ergo amor finis causat amorem mediorum, finis enim non mouet nisi vt amatus.

Secunda

Secundò, sicut se habent præmissæ & conclusio respectu intellectus, sic intentio, & electio respectu voluntatis creata, sed præmissæ & conclusio sunt necessario actus distincti, ergo intentio & electio realiter distinguuntur in voluntate creata, ergo in voluntate diuina distinguuntur saltem ratione. Probatur maior, quia sicut præmissæ causant conclusionem, sic intentio causat electionem.

Tertia

Tertiò, quotiescunque obijciuntur intellectui res diuersæ ac dependentes in aliquo genere, toties actus voluntatis distinguuntur in Deo, sed quoties Deus vult finem, & media obijciuntur res diuersæ quarum vna causat alteram, ergo distinguuntur. Confirmat. quia intentio est aliquando actus auersatiuus, & electio actus prosequitiuus, & contra, sed idem actus non potest esse auersatiuus, & prosequitiuus, ergo intentio & electio sunt duo actus.

Altera.

Dico quartò, intentio efficax finis tum in Deo, tum in creatis & electio saltem confusa alicuius medij sunt necessario vnus, & indiuisibilis actus: intentio autem & electio explicita determinati alicuius medij, aliquando sunt in Deo duo actus distincti quorum vnus est alio prior, aliquando est vnus omnino simplex, & indiuisibilis actus etiam per rationem, cuiusmodi est intentio dandi gloriam electis, & præparatio mediorum efficacium.

Prima pars.

Prima pars, de intentione finis & electione saltem confusa mediorum, quas negat distingui, asseritur à Molina, Valentia, Granado, Azor, Salas, Herice, disp. 23. cap. 2. Arrubale disp. 99. cap. 5. Contra Suarez lib. 1. de prædest. cap. 8. Vasquez, Ruiz, & alios. Probatur quia voluntas efficax finis quatenus efficax differre in aliquo debet à voluntate finis inefficaci, sed non differre nisi per hoc quod sit voluntas finis per medium aliquod, ergo intentio efficax finis, semper est voluntas finis per aliquod medium. Sed hoc est voluntatem finis esse semper voluntatem saltem virtuale, & confusam mediorum, ergo intentio semper includit electionem mediorum saltem confusam.

Neque dicas decretum efficax in eo differre à voluntate inefficaci, quod inuehat electionem, non autem quod identificetur cum illa. Sed contra vt efficax decretum inuehat essentialiter electionem, debet habere in se aliquid quo differat à voluntate inefficaci, si enim nihil habet non est ratio cur essentialiter illam inuehat, sed nihil planè habet si non includit voluntatem aliquam mediorum, ergo si eam inuehit, necessario illam includit. Confirm. quia electio medij efficaci vt sic, semper includit saltem confusè voluntatem efficacem finis tanquam rationem formalem amandi, ergo etiam intentio efficax includit electionem.

Secunda pars.

Secunda pars, de intentione finis, & explicita electione quod aliquando distinguantur probata ferè manet ex dictis de ordine intentionis, & ordine exe-

quutionis. Probatur autem, quia tunc inter diuinos actus datur distinctio, & prioritas, quando illi respondent actibus creatis quorum vnus causat alium. Sed aliquando intentio finis, & electio mediorum explicita & formalis respondent actibus creatis quorum vnus causat alterum, nam aliquando Deus ita vult media propter finem vt velit finem independentem à talibus mediis; si enim finis per talia media non obtineretur, veller tamen finem per alia media, tunc intentio, & electio respondent actibus creatis distinctis; cum enim ab intentione finis progredimur, ad electionem mediorum, tunc intentio finis vt patet causat electionem.

Tertia pars.

Tertia pars, quòd illi actus aliquando indistincti sunt, probata etiam manet ex supra dictis contra Suarez, Vasquez & plures alios, probaturque adhuc, quia potest voluntas etiam creata vno & eodem actu attingere obiecta inter se subordinata, nam v. gr. vno & eodem actu Deum amamus, & proximum, eadem adoratione adoramus imaginem, & prototypum, sed finis & media sunt obiecta subordinata ergo vno actu possunt esse volita. Deinde aliquando voluntas (vt sæpè dixi) ita finem aliquem amat vt non velit finem illum nisi per talia media, & media nolit nisi propter talem finem, sed tunc vno & indiuisibili actu vult finem & media quod probò. Tunc intentio finis includit electionem mediorum quando finis non potest intelligi esse volitus sine mediis; sed quando Deus non vult finem nisi per talia media finis non potest intelligi esse volitus sine mediis, alioquin non intelligitur eo modo esse volitus quo est volitus, ergo, &c. Denique obiectum materiale & obiectum formale possunt attingi eodem actu, sed bonitas finis est ratio formalis amandi media, ergo eodem actu possunt attingi finis & media. Confirm. à simili; nam scientia Dei vno & eodem actu attingit Deum & creaturas in ipso Deo, ergo voluntas Dei vno & eodem actu attingere potest finem & media.

Solutio prima dubitationis.

Ad primam, Resp. disting. min. sed intentio causat electionem, quando finis est volitus præcisè vt habens connexionem cum talibus mediis nego, quando finis est absolute volitus independentem à talibus mediis concedo. Non enim est necesse vt amor finis causet amorem mediorum, sed satis est quod bonitas obiectiua finis illam causet, nam ille propterea dicitur id cuius gratia.

Nego enim esse absolute necesse vt amor finis sit eius causalitas in ordine ad amorem mediorum, sicut non causat amorem sui mediâ vllâ causalitate, sed per ipsum amorem qui est causalitas tum in ordine ad finem, tum in ordine ad media quorum simul & semel amor est. Quod additur finem vt amatum causare amorem mediorum, instantiam habet in multis aliis exemplis, nam reuelatio vt cognita causat fidem articuli, & tamen eodem actu creditur reuelatio, & articulis, concedo itaque finem non causare amorem mediorum nisi amatum, sed nego causare vt amatum, sicut dicitur quod reuelatio causat cognita, non causat vt cognita, quia si causaret vt cognita tunc cognitio influeret in cognitionem, & eam causaret, causat ergo cognita sed eodem actu, quia cognitio non influit, sed est conditio simul requisita, vt causet idem dico de fine, qui sæpè causat electionem amatus eodem amore quo amantur media, non causat vt amatus reduplicatiue, quia non semper amor finis influit in amorem mediorum sicut etiam supra dictum est Deum visum esse rationem videndi creaturas quæ tamen videntur eodem actu quo Deus videtur.

Solutio secundæ.

Ad secundam, Resp. præmissas & conclusionem semper distingui, non autem intentionem & electionem; disparitas enim primò est, quia conclusio & præmissæ

præmissæ non simul repræsentantur intellectui, cum conclusio semper sit ignota, idè intellectus ferri non potest in vtrunque simul; finis autem & media repræsentantur simul diuinæ voluntati, & aliquando etiam creatæ, idè quæ voluntas in vtramque ferri potest eodem actu; si enim eodem actu cognoscerentur conclusio & præmissæ, idem obiectum esset simul notum, & ignotum, idem actus simul euidens, & obscurus: hoc autem non sequeretur etiam si electio & intentio vnus sint actus. Deinde præmissæ sunt semper independentes à conclusione: intentio autem sæpè dependens est ab electione, quia Deus non vult finem nisi per talia media. Idè cognitio præmissarum non includit cognitionem conclusionis, sicut in prædicto casu intentio includit electionem, quia Deus finem non vult nisi cum hac conditione.

Solutio
tertiæ.

Ad tertiam, Resp. disting. maiorem, eodem modo, quotiescunque res diuersæ dependentes in aliquo genere voluntati obiciuntur, actus voluntatis in Deo distinguuntur, si res illæ sint volitæ cum tali connexionione, vt neutra sit volita sine altera, nego, si res illæ sint volitæ sine mutua connexionione concedo. Ad confirmat. Resp. posse vnum & eundem actum respectu diuersorum obiectorum esse amorem & odium.

SECTIO III.

De altero actu prædestinationis, qui est præparatio mediæ gratiæ.

Post priorem illum actum quo Deus electo decernit dare gloriam in tempore, præcipuum sine dubio in prædestinatione locum tenet decretum præparans media illa gratiæ, quibus illam infallibiliter assequetur; imò totam prædestinationem in ea præparatione sitam esse multi cum Valque putant, eo quod ab Augustino definita sit prædestinatio, præparatio mediæ gratiæ quibus liberantur quicunque liberantur.

Quod decretum mirabile vt explicari accuratè possit, video supponenda hoc loco esse omnia quæ 1. 2. disputari solent de natura, necessitate, sufficientia, efficacia gratiæ, sine quibus manca omnino est ista de prædestinatione tractatio. Sed ea tamen supponenda hoc loco ex tractatu quarto, sed omitti tamen non possunt duo, primò, vtum Deus omnibus hominibus conferat media salutis sufficientia. Secundò, quomodo specialiter electis media præparet efficacia.

§. I.

Vtrum Deus omnibus hominibus media conferat ad salutem sufficientia.

Auxilium
sufficiens.

Vocatur auxilium sufficiens illud cum quo potest aliquis, si velit, ad Deum conuerti quamuis tamen non conuertatur, quia non vult: aliud autem est proximè sufficiens, quod absque vllò alio medio in conuersionem influere potest, aliud remotè sufficiens quod influere potest in bonum aliquod opus quod si fieret gratia daretur ad conuersionem. Vnde vides totam hanc controuersiam quam proposui solutam iam esse cum ostendi neminem esse quem Deus perducere non velit ad gloriam, atque adeo cui non conferat media ad salutem necessaria, sed præter ea quæ dicta ibi sunt.

Ad habendam
fidem.

Ratio adhuc dubitandi propria huius loci primò est, quia Deus non dat omnibus auxilium sufficiens ad habendam fidem, quam tamen esse voluit necessariam ad salutem; sic enim dicitur actorum 14. & 17. quod Deus in præteritis generationibus, dimisit omnes gentes ingredi vias suas, & desepit tempora illa. Quod etiam conuincitur, ex eo quod innumeri nunc barbari degentes in syluis, aut in remotissi-

mis regionibus nihil audierunt de Christo, neque audire potuerunt. Quod autem dicitur eos habere auxilia remotè sufficientia, primò, gratis fingitur; deinde opus illud per quod illi se præpararent ad fidem, vel esset naturale, vel supernaturale, nõ primum quia hoc dixere Massilienses cum voluerunt opera naturalia esse posse dispositiones ad fidem, non secundum quia cum huiusmodi barbari fide careant nullum habent principium operandi supernaturaliter.

Ad vitandum
peccatum.

Secundò, non dat auxilium ad vitanda peccata. Quod videtur expresse dicere Aug. in Epist. ad Rom. c. 62. vbi de Pharaone loquens: *Non hoc (inquit) illi imputetur quod tunc non obtemperauerit quandoquidem obdurato corde obtemperare non potuit, sed quia dignum se præbuit cui cor obduraretur*: & sæpissimè asserit neminem à Deo deferi, nisi prius deferatur, ergo deferit si deferitur. Et huc etiam faciunt quæcunque disputat Apostolus ad Roman. de tempore legis Mosæ: cum dicit: *Legem subintrasse vt abundaret delictum, lex enim iram operatur*. Quod etiam frequenter tradunt August. & eius Discipuli. Denique non datur omnibus momentis homini gratia, ergo non potest semper ab eo vitari peccatum.

Ad conuersionem.

Tertiò, negat Deus etiam auxilia multis ad conuersionem, & penitentiam, vt asserunt innumera Scripturæ loca, v.g. dicitur peccatum ad mortem, peccatum in Spiritum S. Voluntariè peccantibus, non relinqui hostiam pro peccato. Impossibile esse vt qui semel illuminati sunt, iterum renouentur ad penitentiam, Excæcatio & induratio plurimorum quibus in pœnam præcedentium delictorum negatur deinceps omne prorsus auxilium, Excæcata cor, &c. ne forte conuertantur & sanentur eos. Quod etiam clariùs ab August. dici non potuit, v. gr. lib. de Correp. & Gratia, c. 11. *Quibus deest tale auxilium pœna peccati est*, Et Epist. ad Vitalem, *Scimus gratiam Dei non omnibus dari*. Huc pertinet mensura peccatorum, vltra quam certum est nullam amplius dari gratiam, nisi velis gratias à Deo infinitas parari, si enim finitæ illæ sunt, certum est illas exhauriri.

Paruuli.

Quartò denique, huc facit indicata superius difficultas de paruulis quibus plusquam certum est negari media salutis necessaria sine vlla eorum culpa.

Affectio.

Dicendum tamen primò est, omnibus adultis quandiu viatores sunt, & capaces bonæ operationis, dari à Deo auxilia ad salutem sufficientia, non omnibus quidem momentis, sed frequentissimè, & quoties vrget obligatio aliqua præcepti. Ita Catholici omnes vnanimiter contra Velanum Lutheri, & Caluini dementiam, quam sequuti sunt, & nouis cumularunt erroribus recetiores dogmatistæ, dicentes nullum vnquam dari auxilium sufficiens iis qui benè non operantur, Dammati nuper a Cathedra Petri.

Ratio ge-
neralis.

Ratio enim generalis est, quia omnibus adultis datur à Deo auxilium, vel proximè vel remotè sufficiens ad obtinendam fidem & vitandum peccatum, & ad resurgendum à peccato, sed hoc sufficit ad obtinendam salutem, ergo cuilibet adulto datur auxilium sufficiens ad salutem. Maiorem fusè probant ex Scripturis, Patribus, Conciliis, & rationibus euidentissimis. Ruiz à disp. 39. ad 49. Vafq. disp. 93. Suares lib. 4. cap. 3. Herice disp. 34. cap. 4. & sequentibus Petauius lib. 10. sub finem.

Primò enim, ita conuincitur ex Scripturis, v. gr. Scripturæ. Ioan. 1. *Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Opus est* (inquit August. tractat. 2. in Ioann.) *vt non recedas ab eo qui nusquam recedit, opus est vt non deferas, & non defereris, noli cadere & non tibi occideri, si tu feceris casum ille tibi facit occasum, si tu stas presens est tibi. Et in Pl. 102. Huc applicat dictum Christi Matt. 6. Oriri facit solem suum super iustos, & super peccatores, vocat undique ad correctionem, vocat ad penitentiam, vocat impertiendo tempus viuendi. Matth. 11. Venite ad me omnes*